

ПЪРВОТО ФОСИЛНО НАСЪКОМО ОТЪ БЪЛГАРИЯ

Mycetophilla aff. pulchella Heer. (Dipt.)

Отъ П. Дрѣнски и Ат. Стефановъ

DAS ERSTE FOSSILE INSEKT AUS BULGARIEN

Mycetophilla aff. pulchella Heer. (Dipt.)

Von P. Drensky und At. Stefanoff

Фосилнитѣ насѣкоми сж рѣдкость у насъ и до сега не сж били предметъ на особени изучаваня. Като изключимъ откъслечнитѣ сведения за нѣкои фосилни остатѣци на насѣкоми отъ България, които намираме въ трудоветѣ на известни наши изследователи¹, други по-опредѣлени данни за намѣрени фосилни насѣкоми у насъ за сега липсватъ.

Въ току-що цитирания трудъ отъ Ат. Стефановъ и Ц. Димитровъ (1936) се съобщава за намѣреното въ терциернитѣ наслаги при с. Рашка-градица, Кюстендилско, фосилно насѣкомо (стр. 15). Отъ проучванията, които направихме на това фосилно насѣкомо, намѣрихме че отъ тѣлото му сж добре запазени:

1. Цѣлиятъ абдоменъ, който е ясно очертанъ и съ ясно диференцирани сегменти (фиг. 1),

2. Дѣсното крило, съ добре запазено жилкование, безъ периферната му частъ (фиг. 1) и

3. Гърдитѣ и главата, които сж силно деформирани и нищо опредѣлено не се различава отъ тѣхъ.

Отъ тѣзи запазени части, крилото дава най-добра характеристика за опредѣляне на намѣреното при с. Рашка-градица, Кюстендилско, фосилно насѣкомо. Отчасти и абдоменътъ може да послужи за сжщата цель. Отъ тѣзи белези е ясно, преди всичко, че това насѣкомо принадлежи къмъ двукрилитѣ насѣкоми или мухитѣ (Diptera), живѣли презъ терциерно време.

¹ B. Stefanoff and D. Jordanoff: — Studies upon the pliocene Flora of the Plain of Sofia (Bulgaria). — Сборникъ на Бълг. академия на наукитѣ, книга XXIX, стр. 5. София 1935.

Ат. Стефановъ и Ц. Димитровъ: Геологически изучаваня въ Кюстендилско. — Сп. Бълг. геологическо д-во, год. VIII, кн. 3, стр. 15. София 1936.

Следъ като анализирахме жилкованието на крилото и го сравнихме съ жилкованието на фосилни диптери, намѣрени другжде въ Европа, можахме да установимъ съ положителностъ, че намѣреното фосилно двукрило въ терциернитѣ пластове при с. Рашка-гращица, Кюстендилско, принадлежи къмъ семейство *Mycetophilidae*. Представителитѣ на това семейство сж живѣли презъ терциерния периодъ почти

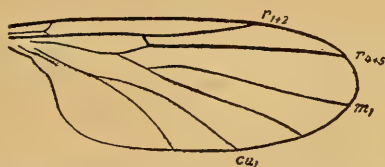
Фиг. 1. *Mycetophilla aff. pulchella* Неег., намѣренъ въ терциернитѣ наслаги при с. Рашка-гращица, Кюстендилско. (Увел. 15 пѣти).

въ цѣла Европа. Остатъци отъ тѣхъ сж намѣрени въ терциернитѣ пластове на почти всички европейски страни. Характерното за това семейство е жилкованието на крилата, представено на фиг. 1, съ следния съставъ: 1. косталната жилка добре развита и запазена; 2. отъ радиалнитѣ (*r*) жилки сж запазени: r_{1+2} и r_{4+5} ; r_3 е изчезнала. r_{1+2} и r_{4+5} сж съединени съ кжса, напрѣчна жилка и образуватъ затворена радиална клѣтка; 3. Отъ медиалнитѣ жилки е запазена само m_1 , останалитѣ сж редуцирани; 4. отъ кубиталнитѣ жилки запазена е сжщо само една: cu_1 . 5. Редуцирана е и аналната жилка. — При така разположеното жилкование, крилото има само една затворена радиална клетка, медиалнитѣ и кубиталнитѣ клетки сж отворени.

Съвременнитѣ представители на това терциерно семейство днесъ сж групирани около семейството *Fungivoridae*, съ многочислени родове и видове и съ широко разпространение по цѣлото земно кълбо. Представителитѣ отъ днешнитѣ *Fungivoridae* сж, филогенетично, едни отъ най-старитѣ

представители мухи. Тѣхнитѣ ларви сж перипнеусти и еусефали. Жилкованието на крилата имъ въ общи линии запазва характера на фосилнитѣ *Mycetophilidae*. На фиг. 2 е дадено жилкованието на крилото у съвременния родъ *Alodia* който се доближава до описания отъ насъ терциеренъ представителъ.

На основание жилкованието на крилата и формата на абдомена, тази фосилна муха отнасяме къмъ родъ *Mycetophilla*, намѣренъ въ терциернитѣ пластове почти на цѣла Европа. За сега той е представенъ съ около 14 фосилни вида, установени въ различнитѣ части на Европа. Родътъ *Mycetophilla*, както видѣхме, стои най-близо до съвременния родъ *Alodia*. (фиг. 2).

Фиг. 2. Жилкованието на крилото у съвременния родъ *Alodia*, който е най-близкъ до терциерния родъ *Mycetophilla*.

Нашиятъ видъ не можахме да идентифицираме нито съ единъ отъ познатитѣ до сега видове на рода *Mycetophilla*. Най-близо стои до вида *Mycetophilla pulchella* Heer.

Бждащитѣ изучвания на този и други фосилни екземпляри, които биха се намѣрили, надѣваме се, ще опредѣлятъ по-точно неговата видова принадлежностъ. До тогава ние го приемаме за твърде близкъ на вида *Mycetophilla pulchella* Heer., и го приемаме като *Mycetophilla aff. pulchella* Heer.

Mycetophilla aff. pulchella Heer. у насъ е намѣренъ само въ единъ екземпляръ въ терциернитѣ палеогенни наслаги по дѣсния брѣгъ на Пелатиковската рѣка, при с. Рашка-градица, Кюстендилско. Екземплярътъ се пази въ Царския естествено-исторически музей въ София.

София, 23 мартъ 1937.

ZUSAMMENFASSUNG

In die alltertiären Lagerungen (Paläogen) beim Dorfe Raschka-Graschtitza in Küstendiler Bezirk (S. W. Bulgarien) wurde ein verhältnismässig gut erhaltenes fossiles Insekt gefunden.¹ (Abb. 1) Auf Grund der vollständig erhaltenen Kör-

¹ At. Stefanoff und Z. Dimitrov — Geologische Untersuchung im Küstendiler Gebiet. Zeitschrift der Bulgarischen Geologischen Gesellschaft. Jahrg. VIII, H. 3, S. 15. Sofia. 1936.

perteile — Flügel und Abdomen — haben die Verfasser festgestellt, das dieses Tier zu der Fam. *Mycetophilidae*, Gattung *Mycetophyla* gehört. Die vorhandenen Unterscheidungsmerkmale sind aber nicht genügend, das Tier mit einer der bekannten Arten dieser Gattung zu identifizieren.

Es steht am nächsten der Art *Mycetophila pulchella* Heer. und betrachten es die Verfasser daher als *Mycetophila aff. pulchella* Heer. Die künftigen Untersuchungen werden zeigen, zu welcher Art das Insekt gehörten soll. Das Exemplar ist in der Sammlung des Königlichen Naturhistorischen Museums eingeordnet.
